

Izhaja trikrat na teden v šestih izdankih, in sicer: vsak torek, četrtek in sobota, jutranje izdanje opoldne, večerje izdanje pa ob 3. uri popoldne, in stane s uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto	13 K 20 h, ali gl. 6 60
pol leta	6 „ 60 „ 3 30
četrt leta	3 „ 40 „ 1 70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Od 23. julija 1903. do preklica izhaja, ob sredah in sobotah ob 11 uri popoldne.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabrčček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. svečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez depozitane naročnine se ne oziramo.

Oglašitve in poslanice se računajo po pet-vestih besedih: 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsake vrste. Večkrat po pogodbi. — Večje drke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrste. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. popoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Naročnina in oglašitve se plačati loco Gorice. Dopolni n. se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in drugo reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREG“

Izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 7 K 20 h ali gl. 1 80.

„Soča“ in „Primoreg“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrid

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. Gor. Tiskarna A. Gabrčček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Po dveh letih.

II.

Ko so se vrnil po razkolu naši poslanci, opustivši abstinenco, rebus infectis v deželni zbor, se je videlo takoj jasno, da je zapustil dr. Gregorčič s svojimi pajdasi stara pota poštenega dela za goriske Slovence ter krenil na povsem druga, na taka, po katerih ne hodijo samozavestni in za narod delujoči možje, marveč ponižni hlapci, ki si nadevajo sijaj ljubljencev naroda, odvisni elementi, vezani po nečastnih pogodbah, in pa vladne kreature. Vlada in Lahi in pa sveta katoliška cerkev, katero je vodil takrat v naših deželah prvi „slovenski“ kardinal, so imeli večje dopadaje nad spreobrnjenim grešnikom dr. Gregorčičem in njegovimi pripadki nego nad devetindevideset pravičnimi. Radi tega pa so se združili, da taki gospodje ostanejo na mestih, na katerih nečisto videti pridnih narodnih delavcev, marveč le svoje mame-luke, in vse je migalo in gibalo, da je moral biti končni vseh teh združenih elementov za nje povoljiv. Vlada je prepovedovala napredne shode, z ozirom na javni red in varnost, kjer se ni bilo bati nikakih izgre-dov, v cerkvi in po hišah pa so pridigali stekli „dušni pastirji“, baveč se edino le s politiko, zapustivši dolžnosti svojega poklica, da bi vržen v peščenško brezdno, kjer je jok in škripanje z zobmi, kdor ne voli „katoliških mož“. Pri tem so vplivali zločinski zlasti na gospodinje, ki so se bale hudice v hišo ter toče na polje in v vinograd, ako gospodar ne voli tako, kakor ukaze gospod nunc. Vse je migalo in gibalo, edino le v ta namen, da bo naš narod na Goriskem pahnen v svojem narodnem in gospodarskem boju nazaj za desetletja, (ker se ne pusti do veljave možem, ki bi delovali nesobično za njega omiko in napredek), ter bi tako vedno bolj prihajal v odvisnost farovžev in Lahov, kakor prav želi toli prosluli primorski sistem, v katerega službi vidimo združene proti vsakemu pravemu napredku našega naroda vlado, Lahe in vso klerikalno družbo

od posvetnih in neposvetnih generalov v Gorici do zadnjega hribovskega politikujočega kaplana.

Vsi ti združeni elementi so slavili zmago nad pošteno rečjo našega naroda dne 5. decembra 1901. Stari lisjak dr. Pajerski je mel veselo roke, namestnik v Trstu se je dobrovoljno smehljal in pokojni kardinal se je nasmihal v svoj klobuk. — prave naše rodoljube pa je grabilo za srce, in neizmerna bolest jih je pretresala, ker so si bili svesti dejstva, da je doprinesen nad našim ubogim narodom velik zločin, in da so zakrivali ta zločin v prvi vrsti njega lastni sinovi, kateri so izkoristili v njega neizmerno škodo njegove najnotranjše, najgloblje občutke.

Zgodilo se je vse to, in stali smo pred novo dobo. Mi smo bili takoj na čistem, ker poznamo natanko izbrane moze, zato pa smo tudi odkritosrečno in brez ovinkov povedali svoje mnenje, da napoč doba šestih suhih let ter da je naš narod osleparjen na najgrši način.

Poglejmo jih sedaj na delu!

Vsi udani v voljo božjo in pa ponižni, kakor pudečki, pred Pajerjem, so stremili v prvi vrsti za tem, da pridejo v deželni odbor njihovi ljudje. In zgodila se je njihova volja, kakor je hotel Pajer že poprej, dečo vedoč, da je dr. Gregorčič njegovo politično orodje, odkar mu je bil tako premeljeno pomagal do izvolitve državnim poslancem. Dr. Gregorčič se je začel dobro počutiti v Pajerjevi odvisnosti, zato pa umevno si ni mogel zeleti Pajer drugega nego to, da pride njegov slovenski hlapec tudi v deželni odbor. In prišel je! Lahi so volili tje svoje najboljšje politično rutinirane, delavne in z vso potrebno vednostjo, znanostjo in energijo oborožene moze, Slovenci pa smo dobili za deželna odbornika dr. Gregorčiča in Berbuca, nadomešča pa dr. Gregorčiča Klancič. Kaka razlika med nami in Lahi. V slovenski deseterici so sicer tudi možje, ki bi tikali na težka odborniška mesta ter bi bili tam na svojem mestu, ali dr. Gregorčič in Berbuč sta imela velik apetit, in „l'appetito vien mangiando“, po vsem drugem sta morala biti deželna odbornika.

Ponavljamo, da je svoj čas dr. Gregorčič trdil opetovano, da profesor Berbuč nima nikakih sposobnosti za deželnega odbornika, ali sedaj mu je prišel prav, ker je hotel imeti pri sebi človeka svoje kvalitete, dr. Gregorčič pa je po drugi strani že zdavnaj koprnel biti v deželnem odboru, kakor ga je dobro poznal že škof Mahnič, ki je očitno pridigal njegovo veliko sebičnost. Pred 14 leti že je pisal o njem: „Marsikdo bode pa vendarle prasal, kaj dr. Gregorčiča vendar sili, da se toliko poganja za državno poslanstvo. Odgovor na to prašanje je prav lehak. Mi rečemo, da je temu vzrok edino ali vsaj največ sebičnost. Pred vsem je hotel dr. Gregorčič, kakor je sploh vsem znano, postati deželni odbornik, da bi kot takim letnih 1200 gold.“ Sedaj je narasla odborniška plača že na 4000 K. Klerikanci so prišli v deželni odbor, iz njega pa je izginilo vsako pravo delovanje za slovensko stvar, ker nasproti laskim premetencem stojijo slovenski kimovci. Delo slovenskih deželnih odbornikov se je navalilo na rame preobloženega uradništva, na mesto dveh delavnih deželnih odbornikov, ki sta se potezala za koristi našega dela dežele ter bila moža na svojem mestu ter je celo dr. Pajer čutil včasih, kako je „majhen“, smo dobili dva komodna gospoda, ki prihajata sicer v deželno hišo, tako le včas, ter jo zapuščata s prazno glavo, s kakoršno tudi vstopata, k večjemu če sta blagovolila podpisati se kam ali pa lepo ponižno pokimati h kakemu zvitemu predlogu laskih gospodarjev, pa če gre tudi na račun našega kmeta.

Slovenski kmet plačuje težek denar, in slovenski odbornika imata smelo čelo, sprejemata ta denar, čeprav je jasno ko beli dan, da vse njuno delovanje je vredno po večjem le počen groš. Obče je znano, da ne delata nič in ne vesta nič, kar bi morala vedeti, kakor je znano, da ne znasta doseči nikake reči, — in za tako prazno delo mora jima steti tisočake ubogi izsesani, po filokseri in uimi izžeti kmet.

Ali je to bogoljubno, pravično delo? Maščevanje do neba kličejo tisti za ničvredno delo prejemani tisočaki iz kmetijske roke,

polne trdih žuljev. Toda „katoliški“ možje se za take reči ne brigajo. Zmet, molči, moli, pa plačaj, in čeprav imaš stradati s svojo družinico vred!

Prošnja deželnega učiteljskega društva do deželnega zbora.

Visoki deželni zbor!

Od Triglava pa do obali sinjega morja razlega se jednodušen glas celokupnega učiteljstva, glas, ki kliče po nujnem zboljšanju žalostnih gmočnih razmer tega stanu. — Sedanji prejemki namreč nikakor ne zado-stujejo več niti življenjskim potrebam, niti ne odgovarjajo važnosti vzvišenega učiteljskega poklica. — Slavni deželni zbor ni-kakor ni mogel ostati gluha napram nešte-vilnim opravičenim prošnjam učiteljstva, ko-jega zahteve in težnje podpirajo vsi oni, ki umejo prav ceniti korist in dobroto javnega pouka. Tudi šolski odsek tega vis. dežel-nega zbora je spoznal nujno potrebo ure-ditve pravnih razmer učiteljstva; izdelal je vsled tega načrt zakona v tem smislu, ka-teri je bil sprejet v deželnozborski seji dne 3. januarja 1903. ter predložen v Najvišjo sankcijo. Toda, kakor znano, ta zakonski načrt ni bil potrjen radi formalnih pogrškov.

Učiteljstvo poknežene grofije Goriško-Gradišanske torej še ni doseglo zboljšanja neznosnih svojih gmočnih razmer kljub dej-stvu, da je nastopila v deželi občutna dra-ginja, katera bodi še od dne do dne na-raščala vsled grajenja bohinjske železnice. — Predsedništvo deželnega učiteljskega društva šteje si v dolžnost, da obvesti visoki de-želni zbor o bedi in nezadovoljnosti, ki vlada med učiteljstvom v deželi, ter opozarja na žalostne posledice tega razpoloženja, ki se pokažejo v splošnem kulturnem naza-dovanju prebivalstva v deželi, ako bi se ne zboljšalo učiteljstvu neznosnega stanja.

Iz lepega poročila velespoštovanega gospoda poslanca in odbornika, prof. Ivana Berbuč z dne 16. junija 1901. je povzeti, da je dolžnost visokega deželnega zbora, da z ljubeznijo neguje šolstvo v deželi ter skrbi za razvoj istega kakor za punčico v očesu

Trije mušketirji.

Napisal Alexandre Dumas.

(Dalje.)

Vendar ga njegova naravna previdnost ni zapu-stila niti za hip; nobene nezgode, katere sta doživela na prvem potovanju, ni pozabil, in vsakogar, ki ga je srečal na cesti, je smatral sovražnikom. Posledica tega je bila, da je držal neprestano klobuk v rokah, vsled česar pa ga je resno karal d'Artagnan, boje se, da bi vsled pretirane uljudnosti svojega sluge ne izgubil ugleda.

Bodisi da je Planchetova uljudnost res uplivala na mimoidoče, bodisi da to pot ni nihče prežal ob potu na mladega moža, naša potnika sta dospela brez nezgode v Chantilly in razjahala v krčmi pri Velikem Svetem Martinu, v isti, v kateri so počivali na prvem potovanju.

Ko vidi krčmar mladega moža v spremstvu sluge, ki je gnal s seboj še dva konja, stopi spoštljivo na prag. In ker je prejezdil d'Artagnan že najmanj milj, se mu je zdelo primerno nekoliko se odpočiti, naj že Porthos bode tukaj ali ne. Morda bi tudi ne bilo pa-metno, vprašati takoj, kaj se je zgodilo z mušketir-jem. Pod uplivom te misli razjaha d'Artagnan, ne da bi kaj vprašal, izroči vajeti svojemu slugi, stopi v manjšo sobo, določeno za ljudi, ki žele biti sami, in naroči pri krčmarju steklenico najboljšega vina in kar mogoče dober zajutrek, naročilo, ki še poveča dobro

mnenje, katero je imel krčmar o popotniku izza prvega trenutka.

Tudi postrežejo d'Artagnanu s čudovito hitrostjo. Polk gard je dobival novince izmed prvih ple-mičev kraljestva, in ker je potoval d'Artagnan v spremstvu sluge in s štirimi konji, je moral vsekakor vzbujati pozornost. Krčmar mu je hotel streči sam. Ko d'Artagnan to opazi, da prinese dva kozarca in prične tak-le pogovor:

»Moj ljubi krčmar,« pravi d'Artagnan in napolni oba kozarca, »prosil sem vas za vaše najboljšje vino, in če ste me varali, morate biti kaznovani s tem, s čimur ste grešili, kajti ker jaz nerad pijem sam, mi morate delati družbo. Vzemite torej kozarec in pijva! Na čegavo zdravje hočeva piti, da se ognava vsakega nesporazumljenja? Jaz mislim, da bi pila na procvit vašega gospodarstva.«

»Vaše Gospodstvo mi izkazuje čast,« pravi krčmar, »in iskreno se vam zahvaljujem za vašo dobro željo.«

»Toda ne dajte se varati,« odvrne d'Artagnan, »v moji zdravici je morebiti več sebičnosti, kakor si mislite: samo v krčmah, ki procvitajo, sprejmejo člo-veka dobro; v krčmah, ki propadajo, je vse v neredu, in popotnik je žrtev zadreg svojega krčmarja. Jaz, ki mnogo potujem, in to zlasti po tej cesti, bi želel, da pridejo vsi krčmarji do premoženja.«

»Res,« pravi krčmar, »zdi se mi, da nimam prvič čast, videti vas.«

»Bah, morebiti sem potoval desetkrat skozi Chan-tilly in pri tem sem bil najmanj trikrat ali štirikrat pri vas. Čakajte, tako sem bil tukaj pred desetimi ali

dvanajstimi dnevi; spremljal sem prijatelje, muške-tirje, in pri tej priliki se je sprl jeden izmed njih z nekim neznanim človekom, ki je iskal z njim prepira.«

»Ah, da, res,« pravi krčmar, »v ga se spomi-njam. Ali ne misli Vaše Gospodstvo go. oda Porthosa?«

»Da, to je ime mojega popotnega tovariša. Moj Bog, povejte mi, moj ljubi krčmar, če se mu ni pri-petila kaka nesreča!«

»Vaše Gospodstvo je moralo pač opaziti, da ni mogel nadaljevati svojega pota.«

»Res nam je obljubil, da pride za nami, ali mi ga nismo več videli.«

»Počastil nas je s tem, da je ostal tukaj.«

»Kako? Počastil vas je s tem, da je ostal tukaj?«

»Da, gospod, v tej krčmi; celo v velikih skrbih smo.«

»In zakaj?«

»Ker je tako mnogo porabil.«

»E kaj! Kar je porabil, vam tudi plača.«

»Ah, gospod, vi mi vračate pol življenja! Toliko smo izdali zanj, in šele danes zjutraj mi je rekel rano-celnik, če ga ne plača gospod Porthos, da prime mene, češ, da sem ga jaz dal poklicati.«

»Toda ali je Porthos ranjen?«

»Ne morem vam povedati, gospod.«

»Kako! Vi bi mi ne mogli povedati? Vi morate to vendar vedeti bolj nego kdo drugi.«

»Da, toda v našem stanu ne smemo povedati vsega, kar vemo, gospod, zlasti, če se nam je zažu-galo, da bomo morala odgovarjati naša ušesa za naš jezik.«

In da natančno razmotruje vse, kar se tiče te ustanove. — Čut pravičnosti in humanitete pa zahteva, da se ugodi nujnim prošnjam onih činiteljev, od katerih je šolstvo odvisno, da se torej ustreže konečno učitelstvu ter se mu zboljša njegov položaj.

V poročilu velepospotovanega gospoda poslanca in odbornika, dr. Franca Marani, s kojim je priporočal visoki zbornici načrt zakona v sprejetje, (koji zakon pa ni bil potrjen) je rečeno jasno, da so se življenske razmere zelo spremenile, in da je neobhodno potrebno spraviti določbe § 55. drž. temeljnega zakona v soglasje s časovnimi razmerami in potrebami. Treba tudi napraviti nekako ravnotežje v tem oziru z bližnjimi deželami, da se omeji izseljevanje domačega učiteljstva v one dežele, ki svoje učiteljstvo boljše plačujejo, kajti drugače čutilo se bode vedno večje pomanjkanje učnega osebja na naših šolah, kar bi pomenilo nazadovanje na škodo ljudske izobrazbe.

Navedene trditve gospoda poročevalca so povsem istinite, kar dokazujejo dejstva. Slovensko učiteljstvo se izseljuje na Štajersko, Kranjsko in Koroško, a italijansko beži v Trst in Reko, učiteljice pa v Istro. Mnogo jih zapusti učiteljski stan; iščejo si pri drugih stanovih boljše sreče. — Učiteljstva pomanjkuje posebno na Tominskem; a v Furlaniji zavzemajo učiteljice 37 za učitelje ustanovljenih mest; še celo poučevanje v deških nadaljevalnih tečajih se mora prepustiti učiteljicam. V prvih štirih razredih deške ljudske in meščanske šole v prehodu Edling v Gorici poučujejo učiteljice. — Pomniti je treba, da je učiteljicam po zakonu prepovedano poučevati dvanajst- do štirinajstletne učence.

V šolah na deželi so razredi prenapolnjeni; v nekaterih razredih je do 90, celo do 100 otrok; po štiri ali šest ur sedé natičeni v klopih, v prostorih, ki mnogokrat ne odgovarjajo niti najskromnejšim zdravstvenim, kamoli pedagoškim zahtevam. A z otročiči mora trpeti tudi učitelj, ki mora prenašati poleg tega še posledice neznosnega položaja; ni čuda, ako mu opešajo moči prezgodaj.

V zadnjem času priskočili so na pomoč svojem učiteljstvu deželni zbori na Moravskem, Tirolskem in v Dalmaciji. Pri nas so razmere najslabše. Naše šolstvo bliža se žalostni prihodnosti, če visoki deželni zbor ničesar ne ukrene za povzdigo istega; pogoj dobremu šolstvu so dobri učitelji, a dobrih učiteljev dobi dežela, ako jih stanu in trudu primerno plača. — Zaman bi bilo prikrivati, da je naša dežela zaostala toliko v naobrazenosti, kolikor tudi v materijelnem razvoju. Žalostna resnica pa je, da so ljudstva tim ubožnejša, čim manj so omikana, kajti nevednost je najdražja reč na svetu.

Visoki deželni zbor naj se nikar ne straši troškov, ki so v zvezi z uravnavo učiteljskih prejemkov; posnema naj postopanje drugih deželnih zborov cesarstva. De-

želni zbor mejne grofije Moravske določil je v šolske svrhe 2 milijona kron. Denar, obrnjen v šolske namene, je glavnic, ki donese deželi bogate obresti. — Družine in občine v deželi zahtevajo vedno novih šol in razredov, kar dokazuje, da poznavao korist in potrebo šole. — O tem morejo sporočati c. k. okr. šolski sveti.

Uvažuje, da ta neznosni položaj, v katerem je sedaj učiteljstvo, ne prinaša škode le temu, marveč zavira pot do blagostanja vsemu prebivalstvu v deželi, drzne si predložiti podpisano predsedništvo imenom celokupnega učiteljstva v deželi priloženi načrt zakona visokemu deželnemu zboru materine nam dežele s prošnjo, da ga izvoli sprejeti in predložiti v Najvišjo sankcijo.

Predsedništvo deželnega učiteljskega društva, v Gorici, 29. novembra 1903. — Predsednik: Anton Jacobi, l. r.; tajnik: Anton Kutin, l. r.; tajnik: Emil Joržan, l. r.

Demate in razne novice.

Umril je v Črnomkalu v Istri gospod Ivan Pavlič, posestnik in župan občine dekanske, ki si je pridobil za njo zaslugo, da se je vrnil v občino mir podolgih nesrečnih homatijah. Blag mu spomin!

Shod v Kobaridu. — V nedeljo se je imel vršiti v Kobaridu shod, na katerem bi se bili bavili z nameravano železnisko črto do Kobarida. Shod je odpadel radi neprestanega nenavadno slabega vremena, vršil pa se bo še pred Božičem, kar se s tem daie na znanje.

Za pogorelee v Boven. — Nadaljni izkaz darov, došlih do 1. decembra t. l. ubožnim bovskim pogorelcem:

Velerodni gospod c. kr. okrajni glavar Bogomil Prinzig je izročil osebnemu tukajšnjemu županstvu znesek 1102 K 53 v, koji je došel na ubožne pogorcele do 9. nov. potom c. kr. okrajnega glavarstva od sledečih: 1. Kuracija Otalež, K 21, 2. Občina Idersko, K 37, 3. Okraj. glavarstvo Litija, K 14, 4. Vikarijat Trnovo, K 10, 5. Farni urad Lokve, 14 K 10 v, 6. Farni urad Opatija, 6 K 24 v, 7. Farni urad Sv. Anton, Trst, 71 K 40 v, 8. Farni urad Piran, 26 K 80 v, 9. Farni urad Tomaj, 5 K, 10. Farni urad Povir, 25 K, 11. Farni urad Pečine, 11 K, 12. Farni urad Materada, 1 K 60 v, 13. Farni urad Sv. Ivan in Gvardela, Trst, 60 K, 14. Farni urad Umag, 10 K, 15. Farni urad Skopo, 4 K 52 v, 16. Farni urad Sočerg, 4 K, 17. Farni urad Kojsko, 12 K, 18. Farni urad Gornja Tržica 32 K, 19. Farni urad Sovodnje, 12 K 13 v, 20. Škofjski ordinariat v Krku, 40 K, 21. Občina Chiopris-Viscona, 2 K 38 v, 22. Okrajno glavarstvo Koper, 62 K 51 v, 23. Okrajno glavarstvo Koper, 24 K 21 v, 24. Okrajno glavarstvo Gradišče ob Soči 41 K 60 v, 25. Škofjski ordinariat v Trstu, 57 K 50 v, 26. Farni urad Pregarje, 7 K, 27. Farni urad Cepič, 7 K, 28. Farni urad Hrusica, 10 K,

29. Farni urad Moštenice, 10 K 26 v, 30. Okrajno glavarstvo Koper, 6 K, 31. Okrajno glavarstvo Volosko, 9 K 60 v, 32. Okrajno glavarstvo Gorica, 44 K 15 v, 33. Okrajno glavarstvo Pazin, 2 K, 34. Okrajno glavarstvo Pulj, 40 K 52 v, 35. Politična ekspozitura v Krku, 55 K 80 v, 36. Občinski urad Kred, 59 K 04 v, 37. Preostanek Najvišjega daru 245 K 10 v.

Tukajšnjemu županstvu so doposlali doneske sledeči darovalci: g. a. Orel Marija, Corte de Isola, 5 K, g. Štrekelj Alojz, Šibenik, 50 K, farni urad Biljana, 5 K, farni urad Storje, Kras, 8 K, dohodek veselice v Divači, Naklo, 292 K 27 v, župni urad Rodik, 8 K 72 v, Konjedic in Zajec, Gorica, 30 K, g. Vellusig Franc, Bovec, 200 K, gosp. Gumpelnik Anton, Dunaj, 30 K, občina Soča 10 K, g. c. kr. okr. sodnik Devetak v Bovcu, 100 K, g. Jakopič Avgust, visjesodni svetnik, 20 K, g. Golja Ivan, c. kr. finančni svetnik, 20 K, g. Wagentrutz Ivan, Afrika, 50 K, g. Hausner, Trgovce, Gorica, 10 K, g. Kopač Jernej, Gorica, 10 K, Nemška avstrijsko planinsko društvo, Trst, 154 K, vesela družba v kavarni „Central“ v Gorici, 12 K, Zavod sv. Nikolaja v Trstu, 30 K, g. Orzan Anton v Gorici, 50 K, Omizje pri „Francu“ v Bovcu 6 K 72 v, Čitalnica v Podmelcu, 18 K 40, Pevsko in glasbeno društvo v Gorici, 300 K, županstvo v Gorjanskem 20 K.

Vsem cenjenim gg. darovalcem in darovalkam najsrčnejša zahvala za njihove blagodušne darove, s kojimi pokrivajo vsaj najskrajnejo bedo nesrečnih pogorelcev. Povrni Bog vsem stotero!

Županstvo Bovec, dne 30. nov. 1903. Župan Šulin.

Občinske volitve v Vipavi so se vršile dne 4. decembra. V III. razredu je zmagala klerikalna, v II. in I. razredu pa narodno-napredna stranka.

Jour fix. — Pred par leti so bili sobotni „jour fix“ prav živahni in zabavni. Od tedaj se je še pomnožila naša družba, zato je zopet oživela želja po takih zabavnih večerih. — Morda naznanimo že prihodnjic, da bo v soboto večer „jour fix“, najbolje v katerem salonu hotela Südbahn. Tako krasne prostore imamo na razpolago, družbe je dovolj, zakaj bi razcepljeni prodajali dolgečas, ko lahko preživimo večer v veselem domačem krogu?

Kako pišejo v Nemčiji o Lahih in o Avstriji. — Prijatelj našega lista v Nemčiji nam je poslal št. 329. z dne 1. t. m. lista „General-Anzeiger für Dortmund und die Provinz Westfalen“, kateri se tiska v 54.000 izvodih. V tej številki se nahaja uvodni članek z naslovom „Die Irredenta“. Iz istega posnemamo to-le: „Stara mržnja Lahov do Avstrije se po trozvezi ni pomirila. Pred kratkim časom so se vršili v Inomestu pojavi, ki kažejo, da je potreba malega sunka, da se uname ogenj, ki desettletja pod žrjavico Avstrije se je obračala skozi leta nasproti svoji, tim

podanikom jako koncilijantno, in gospod pl. Körber je postavil krono tej neprav uporabljeni milini, ko je obljubil laški mladež ustanovitev laskega vseučilišča, mnogo v nevoljo vseh Nemcev v Avstriji. Letos so se imeli otvoriti v tirolskem glavnem mestu laški visokošolski tečaji. Laški studentje so bili poklicali gosp. profesorja de Gubernatis, priznanega norca, ki se je osmesil sele pred kratkim s tem, da je povodom potovanja laske kraljevske dvojice v Paris z balkona hotela francoskega poslanstva oznanjeval toliko časa panatinizem kot evangelij, da so ga s silo odstranili. Nemški dijaki si ni dali dopasti osabnosti Lahov, ki so hoteli postaviti na učno stolico najbolj besnečega irredentista, rezultata pa je bil ta, da se je namignilo Gubernatisu naj gre... V Avstriji so precej navajeni na veleizdajstvo. Laški dijaki, ki so trgali v Inomestu, kjer uživajo le gostoljubje, s sterliko so že največ, kar si je v tej smer mogoče misliti. Radi bi vedeli, kaj bi počela pruska vlada s poljskimi dijaki, ki bi se na Poznanjskem obnašali na sličen način. V Tirolu se drugega ni nič pripetilo; poslali so Gubernatisa čez mejo, namesto ga zapreli ter postavili pred sodnike radi ščuvanja veleizdajstvu, pustilo se je zelene mladice v miru, in gotovo se ne stori koraka proti laškim mestnim zastopom ob Adriji, ki se ne združujejo izrekati polno simpatijo veleizdajstvu... Vsaka vlada ima podanike, kakoršne zasluži, torej tudi avstrijska. Pustila je narasti irredentistične vplive, ne da bi bila storila le količak proti njim, zato pa si ne more sedaj pritoževati, da gredo dogodki svojo pot... Razmere v notranjosti Avstrije so se poslabšale na strašen način, in dosti je politikov, ki javno izrekajo nazor, da je polom habsburške dvojnatne monarhije le še vprašanje nekele t... Ako bi bila avstrijska vlada takoj spočetka bolj nategnila vajeti, bi bilo prišlo drugače. Sedaj je, kakor se sluti, že prepozno in razven tega si pustijo na Dunaju vse dopasti. Dunajska „Gemüthlichkeit“ — začetek britkega konca“.

Tako pišejo v Nemčiji. Čitatelj si pravda sodbo lahko sam napravi.

Furlanska dolina ob morju, kakor nam poročajo iz Tržica, je pod vodo. Ob morju molijo ribiske koče iz bičja, kakor tud drevje le svoje vrhe iz globoke vode. Vasi Pieris in Turjak sta pod vodo skoro 2 m. Soča pa se vali ogromna in močna proti morju in odnaša vse, kar jej pride na pot. Odnesele je okoli 50 m širine tira furlanske železnice, poplavlila železniki in vozni most. Promet na furlanski železnici je bil 7. t. m. ustavljen, in sicer osebni in tovarni. V torek so stavili v promet dva vlaka iz Cervinjana do Ville Vicentine in od Pierisa do Tržica. Poprave na furlanski železnici bodo trajale kakih 10 dnij in dotlej ne bo direktnega

(Dalje v prilogi.)

»Prav! Ali morem govoriti s Porthosom?«
»Seveda, gospod. Pojdite po stopnicah v prvo nadstropje in potrkajte na št. 1. Pač pa mu povejte, da ste vi.«

»Kako, da bi mu povedal, da sem jaz?«
»Da, kajti sicer bi se vam mogla pripetiti kak nesreča.«

»In kakšna nesreča naj bi se mi pripetila?«
»Gospod Porthos bi mogel misliti, da je kak človek iz hiše, ter bi vam v navalu jeze zabodel meč skozi telo ali vam vstrelil kroglico skozi glavo.«

»Kaj pa ste mu storili?«
»Zahtevali smo od njega denar.«

»Ah, vraga, zdaj razumem, gospod; taka zahteva Porthosa silno razdraži, če ni pri denarju; toda jaz vem, da ga je moral imeti.«

»Tudi mi smo mislili tako, gospod; ker se v moji hiši vrši vse zelo točno in vsak teden napravimo račune, smo mu predložili po osmih dneh račun, toda zdi se mi, da smo stopili predenj v neugodnem trenutku, kajti pri prvi besedi, ki smo mu jo rekli o tem, nas je pričel preklinjati; vsekakor je igral prejšnji večer.«

»Kako, prejšnji večer je igral, in s kom?«

»O moj Bog, kdo ve? S plemičem, ki je potoval mimo, in ga je on povabil na partijo „lansquenet.“

»Torej je nesrečnež vse zaigral.«

»Celo svojega konja, gospod, kajti ko se je pripravljal tujec na odhod, opazimo, da sedla njegov sluga konja gospoda Porthosa. Opozorimo ga na to, toda on nam odvrne, naj se ne mešamo v stvari, ki nam niso nič mari, in da je konj njegov. Takoj naznamo, gospodu Porthosu, kaj se je zgodilo, toda ta odgovori, da smo ničvredneži, ker dvomimo nad be-

sedo plemiča, in ker je ta imenoval konja svojim, da je pač tudi njegov.«

»Po tem ga poznam,« zamrmra d'Artagnan.
»Nato,« nadaljuje krčmar, »mu dam povedati, da se mi zdi, da se bodeva težko pobotala glede računa ter torej upam, da bode vsaj tako dober ter nakloni svojo prisotnost mojemu tovarišu, krčmarju pri »Zlatem orlu«; toda gospod Porthos mi odgovori, da je moja krčma boljša in da on želi ostati tukaj.«

»Ta odgovor je bil preprižan, da bi ga bil mogel siliti, naj odide. Omejim se torej na to, da ga prosim, naj mi odstopi svojo sobo, ki je najlepša v krčmi, in se zadovolji z lepim majhnim kabinetom v tretjem nadstropju. Toda nato mi gospod Porthos odgovori, da pričakuje svojo ljubico, ki je izmed najodličnejših dam na dvoru, in da moram torej razumeti, da je za tako damo itak že zelo slaba soba, v kateri stanovati mi je izkazal čast.«

»Toda dasi sem priznal resničnost njegove trditve, sem vendar mislil, da moram vstrajati pri svoji zahtevi, toda ne da bi sploh hotel govoriti z menoj, vzame svojo pištolo, jo položi poleg sebe in izjavi, da pri prvi besedi, katero mu spregovori kdo o tem, da bi se preselil, razstrelji glavo onemu, ki bi bil tako nepreviden ter se mešal v zadevo, ki ga nič ne briga. Izza tega časa, gospod, ne stopi v njegovo sobo nihče razun njegovega sluga.«

»Mousqueton je torej tukaj?«

»Da, gospod; pet dnij po svojem odhodu se je vrnil jako slabe volje; videti je, da je doživel tudi on na svojem potu neprijetnosti. Žalibog, je mnogo urnejši kakor njegov gospod, in ker misli, da bi njegovim zahtevam morda ne ugodili, si vse, česar potrebuje, vzame sam, ne da bi kaj zahteval.«

»Dejstvo je,« odvrne d'Artagnan, »da sem v

Mousquetonu vedno videl udanost in zelo veliko razumnost.«

»To je mogoče, gospod, toda pomislite, če pridem vsako leto samo štirikrat v dotiko s tako razumnostjo da naenkrat propadam.«

»Ne, kajti Porthos vam plača.«

»Hm!« pravi krčmar z glasom dvoma.

»On je ljubljenec odlične dame, ki ga zaradi take malenkosti, kakoršne dolguje vam, ne pusti v zadregi.«

»Če bi si upal povedati, kar mislim o tem...«

»Kaj mislite?«

»Reči morem celo, kar vem.«

»Kaj veste?«

»In še več, česar sem si svest.«

»In česa ste si svesti, povejte.«

»Reči hočem, da poznam to odlično damo.«

»Vi.«

»Da, jaz.«

»In kako jo poznate?«

»Oh, gospod, če bi mislil, da morem verjeti, da bodele molčali...«

»Govorite, in kakor gotovo sem plemič, ne bode obžalovali svoje zaupnosti.«

»Prav, gospod: videli bode, da človek, ki živ v skrbeh, napravi marsikaj.«

»Kaj ste napravili?«

»O, sicer ničesar, česar bi ne smel upnik z ožiron na dolžnika.«

»Torej?«

»Gospod Porthos nam je izročil neko pismo za to vojvodinjo in nam naročil, naj je oddamo na pošto. Njegov sluga se tedaj še ni vrnil. Ker ni mogel za pustiti svoje sobe, je moral povedati nam svoja naročila.«

»In naprej?«

vlak z Benetkami ne vlaka od Tržica do Cervignana. Tudi po drugih krajih Furlanije so trpeli vsled vode.

Deževje. Tudi drugodi, ne le pri nas, je deževalo neprestano dan na dan. Iz Zadra poročajo o Narenti, ki je izstopila, pot proti Metkoviću je zaprta na treh krajih. Vojaštvo gradi mostove. V Metkoviću je voda 340 cm nad normalo. Železnica med Sarajevom in Mostarjem ni mogla voziti. Zdaj vozi le deloma. Med Mostarjem in Gružem vozijo le mešani vlaki. Iz Florence v Italijo poročajo o strašnem nallivu. Kraj San Pietro ai Ponti je pod vodo. Petdeset družin v Tizzani je obdanih od vode. Reka Pescia je izstopila ter preplula polja na 7 km daljave in udrla v neštete hiše. Škoda nepopisna. S severa poročajo, in sicer iz Hamburga, o velikem sneženem metežu. Parnik „Alvine“ je na potu v Rotterdam ponesrečil, vse je poginilo. Ladija „Leading Light“ se je napolnila z vodo; 4 osebe so utonile. Benetke so bile pod vodo. Na trgu sv. Marka je bila voda visoka 65 cm. Trgovci imajo mnogo škode. Voda je potem upadla, pa zopet preplula mesto.

V Opatiji je poškodoval hud vihar obrežje močno na več krajih. Iz Tridenta poročajo o velikih zametih, ki so podrli drevje, razrušili telefonske žice ter napravili veliko škodo. Na celim Tirolskem je padlo izredno mnogo snega. Železnice na več krajih ne vozijo. Vojaki so na delu. V Celovcu je velik sneg porušil 3 hiše. Dve osebi sta težko ranjeni. Z Dunaja poročajo o velikih nevihtah in neprestanem nallivu. Tako tudi iz drugih krajev. Benetija in Furlanija v Italiji sta pod vodo. Ljubljansko barje je pod vodo, na Gorenjskem veliki nallivi. Promet oviran.

Velika nesreča na državni cesti je pretela v petek popoldne Antonu Makucu iz Cerkna, ko se je vračal domov iz Gorice. Ko je vozil imenovani Makuc težek voz nad 20 kvintalov od Tribuše kakih 60 m, se je moral ogniti drugemu vozniku, pri čemur mu je ostajalo okoli dobrega metra do konca skarpe, na kar vreže voz v cesto ter odreže celo cesto s škarpno vred; voz se na to odvali v nizavo kaka 2 metra dvakrat okoli, in vsi štiri konji so ali drug čez drugega na hrbet, k sreči tako, da ni nobeni živali nič hudega. Voznišica je bila v smrtni nevarnosti na vozu, in prav tik konj, ki so bili s kopiti ob voz in v zrak. Žena ima zlomljeno in iz člena vrženo levo roko. Voz je ves polomljen, blago, izven par sodov vina, pokvarjeno in zamazano, in koliko je trpljenja! Vzrok nesreči je pač le slabo oskrbljena državna cesta.

Škof Nagl v službi „Lege“. — Lahi v Istri ustanovljajo pridno šole zloglasne „Lege“, kjer dobijo za to le kolikaj ugodna tla med Hrvati in Slovenci. Odpora proti temu ni navadno nobenega pravega, in tako gre tako delo Lahom lepo izpod rok. Kadar stoji sola ter se odpre pouk, je potreba poskrbeti za veroučitelja. Hrvatskega ali slovenskega

duhovnika, ako je v njem domorodnega čuta, boli, da bi poučeval hrvatsko ali slovensko deco v tujem jeziku, katerega ne razume in katerega ne govorijo doma. To je umevno, zagadel imajo le prav, ako se protivijo vabilu, da bi pomagali raznarodovati deco naroda, h kateremu pripadajo. Poznamo tak slučaj v Istri. Ali škof Nagl je pritisnil in se pritiska ter grozi hrvatskemu duhovniku, da ga takoj suspendira, ako se nemudoma ne pokori njegovemu povelju, ki se glasi, da mora poučevati slovansko deco v „Legini“ soli v tujem laskem jeziku! To je grdo, ostudno nasilje, nevedno prosvitljenega moža, ali prav podobno nemškemu škofu Naglu, ki je slepo orodje sistema ter se nahaja brezpogojno v laški službi.

Naša duhovščina ima polno shodov in sestankov, ali da bi se dokopala do takega sestanka, kateri bi se zoperstavil početju, kakoršno je Naglovo, nasilno in naperjeno proti eksistenci našega slovenskega in hrvatskega naroda, za to nima poguma! Dvignite se, ako ste res uneti za blagor slovenskega in hrvatskega naroda, ter pokazite škofu Naglu, da se njegovo nasilje ne sklada z vzvišenimi Kristusovimi nauki ter da slovanski duhovniki nečete biti njegovi hlapci, ki bi na njegovo povelje morali celo raznarodovati deco svojega lastnega naroda!

Protestni shod proti dogodkom v Inomestu so sklicali v nedeljo tukajšnji Lahi v gledališče. Govorili so podžupan Bombig kot sklicatelj, župan Venuti, poslanec conte Valentinis iz Tržica in visokošolec Prinzhofer. Vsi so protestirali proti barbarstvu od strani Nemcev, storjenemu laskim dijakom v Inomestu, ter proti postopanju vlade, in vsi so zahtevali ustanovitve laškega vseučilišča v Trstu ter sprejeli tudi soglasno v tem smislu stavljeni predlog. Poslali so Gubernatstvu brzojavno pozdrav.

Grof, ki se poročil s hčerko čevljarja. — Družina Giulaya je prebivala dolgo časa v Gorici v vili, ki ima še sedaj ime po njem. Leta 1876. se je rodil v tej vili grof Stefan Giulay, to je oni grof Giulay, ki se je zaročil pred kratkim s priprosto pa jako kraano Elizabeto Kolazia v Hernalsu na Dunaju, hčerko čevljarja Josipa Kolazia, kar je vzbudilo na Dunaju mnogo senzacije. Spoznal je svojo lepo zaročenko nekoč, ko je šel iz gledališča. Zaročenka je bila bivilja, jako krepostna pa ukazeljna deklica. V kratkem bo poroka na Ogrskem. Čevljar Kolazia je udovec in oče sedmih otrok.

Im železniškega sveta. — S 1. januarjem 1904. preide železnica Celje-Velenje v državno upravo. Dosedaj je bila v upravi južne železnice. Do zadnjega dne t. m. morajo biti vsi vozovi Celje-Velenje, ki so po drugih železniških tirih, na omenjeni železnici.

Vsled nemirnega morja in poškodovanih tirov je zakasnelo mnogo blaga za Reko. Radi tega so vsi magacini prenapolnjeni, in od 30. pr. m. se ne sprejema več do preklica polno naloženih voz za Reko. Vspre-

jema se le posamezne kose blaga, živali in blago, ki se lahko nalaga na prostem.

Vsled morebitne premembe vinske klavzule med Italijo in Avstrijo so se podvzivali mnogi kupci, da so nakupili vina v Italiji. Radi tega je v Trstu in na Reki nebroj sodov. Samo v Trstu potrebujejo do konca decembra nad 2000 pokritih voz za prevažanje vina.

Dne 5. t. m. se je vršilo zrebanje velike železniške loterije „Flugrad“. Čisti dobiček je namenjen osirotelim in ponesrečenim železničarjem. Agitacija za to loterijo je bila ogromna in v njej so združeni železničarji vseh narodnostij.

Smrtna kosa. — Davi ob 2. uri je umrla g.a. Franciska Budin, soproga Ant. Budina, klesarskega mojstra iz Mirna. Pogreb bode v petek. Naj v m. p.!

Pozor pred laškimi nakanami! — V nedeljo se je imelo vršiti v Zagreju posvetovanje, kako preprečiti preteče poslovanje vasi Sv. Martin na Krasu (podobčina zagrajska). Mese se v to reč „Lega Nazionale“. V nedeljo se posvetovanje ni vršilo, ker je bil protestni shod v Gorici, ali vršilo se bo v kratkem.

Kadar govorijo Lahi o poslovanjanju kakega kraja, takrat je gotovo, da hočejo oni kraj polasčiti! Radi tega opozarjamo tamkajšnje razumne moža in druge rodeljube, ki imajo vpliv, na pretečo nevarnost, da se postavijo po robu nakanam Lahov, ki gledajo, da vtihotapijo svojo „Lego“, kamor le morejo ter so strašno zviti na svojem raznarodovalnem delu. Treba pa se prej ganiti, ne pozneje, kadar se „Lega“ že vsede kam na varno! Po toči zvoniti je prepozno. Pozor!

Poneverjenje na pošti v Rencah. — Poštni komisar, ki je pregledal poštni urad v Rencah, je konstatiral, da je poneverjenega denarja okoli 1700 K. Poštno upraviteljico Marijo Stanonik so, kakor znano, zaprli. Ves ta denar je poneverila tekom kratkega časa. Baje je živeła razkošno in razsipno.

Na lovu je bil ustrelen 18 letni Ad. Candussi iz Romansa v desno roko. Vsled tega je moral v tukajšnjo bolnišnico, kjer so mu odrezali roko. Nesreča se je bila zgodila 18. nov. t. l.

Padla z voza. — 22 letna F. Gregorič iz Prvačine je padla z voza ter se po obrazu poškodovala tako, da so jo morali pripeljati v tukajšnjo žensko bolnišnico, kjer so jej napravili 5 šivov.

Proti svoji ženi. — 44 letna Marija Medvešek, stanujoča na potu proti Soskemu mostu, je naznanila policiji svojega moža, češ, da jo tepe ter jej nevarno preti. Rekla je, da je bil vzel revolver vsled pričkanja med njima radi intimnih stvari, rekoč, da jo vstrelil. Pozneje jej je baje zopet preti, tako da je bežala od hiše. Medveška so na to aretirali ter poslali na „dogano“. Kdo ve, koliko krivde pri tem zadene ženo!

„Zveza slovenskih posojilnic v Celju“ je pravkar izdala svoj „XII“. Letopis sloven-

skih posojilnic za leto 1902. Spisala Ivan Lapajne in Franjo Jost. S tem Letopisom, ki je „Jubilejska številka“, kajti „Zveza“ praznuje letos dvajsetletnico svojega obstanka (Zveza se je ustanovila meseca januarja leta 1883.), je priobčena, in sicer v prvem delu tudi zgodovina in razvoj slovenskega posojilništva. Ker je vsebina tega Letopisa prav zanimiva in poučljiva ter za združništvo važna, se je letos založilo Letopisa več iztisov, kakor po navadi, zaradi tega, da si ga zamore nabaviti vsakdo, ki se za take publikacije zanima in komur je mar razvoj slovenskega posojilništva. En iztis tega Letopisa stane s pošiljateljico na dom vred 5 kron, ako se naroči naravnost pri Zvezi v Celju. Kdor ga želi dobiti, naj se oglasi z dopisnico kmalu pri Zvezi slovenskih posojilnic v Celju. Dobival se bode pa Letopis, dokler bode zatorga trajala, tudi v knjigarni Lav. Schwentnet-ja v Ljubljani za zgoraj navedeno ceno po 5 kron.

Analphabeti v Avstriji. — Centralna statistična komisija na Dunaju konstatuje, da je bilo na zadnjem ljudskem štetju nastetih v Avstriji 9,303,594 analphabetov, a med temi otrok izpod osem let 4,031,575. Ako se odračunajo ti otroci, bilo bi odraslih analphabetov 5,272,379. Po narodnosti je bilo:

Rusov	2,098,584 (61,68%)
Srbov in Hrvatov	438,542 (8,38%)
Romunov	138,441 (58,55%)
Madjarov in Ciganov	4,169 (44,22%)
Polakov	1,413,349 (88,81%)
Slovencev	239,849 (20,11%)
Italijanov	102,465 (14,08%)
Nemcev	543,156 (5,78%)
Cehov	216,072 (3,41%)

Najmanjši odstotek analphabetov je torej med Čehi; manjši, nego med nad vse „kulturnimi“ Nemci!

Ta statistika nam jasno pokazuje, kako nas naša vlada ljubi! Največ analphabetov je ravno med Slovani vzlic njihovi notorični veliki nadarjenosti. To je pač najboljši dokaz, kako avstrijske vlade — pa naj so že roveje, kakor hočejo — skrbje za naše kulturne potrebe! Tu ni nikakega izgovora. Na Trst govori! Na tisoče je slovenskih starišev, ki že, nad desetletja, tako rekoč, a povzdignjenimi rokami prosijo ene ljudske šole. In prosijo zaastonj! Na koga pada krivda, ako je in bo mej njimi analphabetov? Narod, ki prosi šole, a ne more priti do ušljanja — ta je najhuji obtožitelj vlad in njihovega sistema. „Ed.“

„Goriška Tiskarna“ se preseli s prihodnjim dom v hišo „Goriške ljudske posojilnice“ 7., za dve hiši naprej v isti ulici.

Pilnov motor, ki je doslej v naši tiskarni, je na prodaj za tretjino cene. Je popolnoma kakor nov.

Na Miklavževem večeru se je našel ženski ovratni kozušek. Kdor ga je izgubil, naj se oglasi v naši tiskarni.

Razgled po svetu.

Ogrska obstrukcija premagana. — V soboto je sklenila opozicija v ogrskem državnem zboru z vlado premirje. Nihče ni pričakoval, da se grofu Tiszi kaj takega posreči, ker šele pred par dnevi se mu je klicalo, da

»Mesto da bi pismo oddal na pošto, kjer ni nikdar popolnoma na varnem, sem je izročil jednemu svojih natakarijev, ki je šel v Paris, ter mu naročil, naj je izroči vojvodinji osebnic. Na ta način sem ugodil namenom gospoda Porthosa, ki nam je tako silno priporočil to pismo, ali ni res?«

»Približno.«

»Prav, gospod ali veste, kdo je ta odlična dama?«

»Ne, jaz sem slišal pripovedovati Porthosa o njej, to je vse.«

»Ali veste, kdo je ta tako imenovana vojvodinja?«

»Še enkrat vam pravim, da je ne poznam.«

»To je stara prokuratorjeva žena, gospod, ki se imenuje madame Coquenard, ki je stara najmanj petdeset let in se še dela, kakor bi bila ljubosumna. Tudi se mi je zdelo jako čudno, da bi stanovala princezinja v rue aux Curs.«

»Kako veste to?«

»Ker se je pri prejemu pisma silno razjezila ter rekla, da je gospod Porthos veterinjak in da je ranjen pač samo zaradi kake ženske.«

»Torej je vendar ranjen?«

»Ah, moj Bog, kaj sem rekel!«

»Rekli ste, da je gospod Porthos ranjen.«

»Da, toda on mi je strogo prepovedal, to komu povedati.«

»In zakaj?«

»Zato, gospod, ker se je bahal, da prebode svojega nasprotnika, s katerim ste ge pustili v prepiru, in ker ga je nasprotno, kljub vsemu njegovemu širokoustenju, ta tujec položil na tla. Ker se gospod Porthos — če izvezamemo vojvodinjo, ki jo je nameraval s poročilom o tem dogodku zanimati — nasproti vsakemu jako rad hvali, neče nikomur priznati, da je bil ranjen.«

»Torej ga je priklenila rana na postelj?«

»In mojsterska rana, vam pravim. Vaš prijatelj mora imeti res trdno naravo.«

»Ali ste bili prisotni?«

»Gospod, sledil sem jima iz radovednosti, tako da sem videl boj, ne da bi bila onadva videla mene.«

»In kako se je vse skupaj vršilo?«

»O, to vam rečem, stvar ni bila dolga. Nastopila, tujec napravi zvijačo in naskoči; vse tako hitro, da ima gospod Porthos, ko končno parira, že tri palce jekla v telesu. Omahne vznok. Tujec mu takoj nastavi meč na vrat, in ker gospod Porthos vidi, da je izročen milosti sovražnika, izjavi, da se smatra premaganim. Nato ga vpraša tujec po imenu, in ko izve, da se imenuje gospod Porthos in ne gospod d'Artagnan, mu poda svojo roko, ga odpelje nazaj v krčmo, zasede konja in izgine.«

»Torej je ta tujec želel gospoda d'Artagnana?«

»Tako je videti.«

»In veste, kaj se je zgodilo ž njim?«

»Ne, do onega dneva ga nisem videl nikdar in od tedaj se nisva več sešla.«

»Prav; kar sem hotel vedeti, vem. Pravite torej, da je Porthosova soba v prvem nadstropju in ima številko jedno?«

»Da, gospod, najlepša soba v krčmi; soba, ki bi jo bil že desetkrat lahko oddal v najem.«

»Bah, pomirite se,« pravi d'Artagnan smeje;

»Porthos vam plača vse z denarjem vojvodinje Coquenard.«

»Ah, gospod, prokuratorica ali vojvodinja, to je vsejedno, samo če odpre svojo mošnjo; toda najdoločnejše se je izrazila, da je sita njegovih prošenj in njegove nezvestobe in da mu ne pošlje niti novčiča.«

»Ali ste sporočili ta odgovor svojemu gostu?«

»Tega smo se pač čuvali; iz tega bi bil spoznal, na kakšen način smo izvršili njegovo naročilo.«

»On torej še vseeno pričakuje denarja?«

»Oh, moj Bog, da! Še včeraj je pisal vnovič; toda to pot je nesel pismo na pošto njegov sluga.«

»In pravite, da je prokuratorica stara in grda!«

»Vsaj petdeset let, gospod, in kakor pravi Pothaud, brez vsakega sledu lepote.«

»V tem slučaju bodite brez skrbi; pusti se omečiti. Sicer pa Porthosov dolg ne more biti tako velik.«

»Kako, ne more biti velik! Dvajset pistol, ne da bi računil zdravila. O, on si ne odreče ničesar; videti je, da je navajen, dobro živeti.«

»Če ga torej zapusti njegova ljubica, najde prijatelje, tega vas zagotavljam. Ne imejte torej nikakih skrbi, moj ljubi krčmar, in strežite mu tudi v naprej tako, kakor zahteva to njegovo stanje.«

»Gospod mi je obljubil, da ne bode govoril o prokuratorici in da ne zine niti besedice o rani.«

»To je dogovorjeno; saj imate mojo besedo.«

»Ah, vedite, da me sicer usmrtili!«

»Ne bojte se; saj ni tak vrag, kakor je videti.«

Na te besede odide d'Artagnan po stopnicah, zapustivši svojega krčmarja glede dveh stvari, ki ste mu bile videti prav važne, glede njegove tirjatve in glede njegovega življenja, nekoliko bolj mirnega.

Prišedši na vrh stopnic, potrka d'Artagnan na vrata, na katerih je bila napisana s črnilom velikanska številka 1, od znotraj se začuje poziv, naj pride notri, in d'Artagnan vstopi.

Porthos je ležal v postelji in igral z Mousquetonom lansquenet, da bi se mu ne odvadila roka, dočim se je pred ognjem sukal raženj z jerebicami in se je dvigal na obeh oglih velikega ognjišča iz dveh ponvil prijeten duh, ki je ščegetal prišleca po nosu. Poleg

poprej ni misliti na ublažitev krize, dokler Tisza ne odstopi. Vlada sama je že obupala, kajti ugnana je bila v zagato, iz katere ni bilo videti izhoda. Nepremagljive zapreke v drž. proračunu, nagodbi, rekrutnem zakonu itd., same zadeve, od kojih rešitve je bil naravnost odvisen obstoj države. Velike diplomatične energije mora imeti grof Tisza, da je preprčil neizprosne Kossutha, še več vpliva pa mora imeti ta sin velikega revolucionarja, da je tako naglo sugeriral svoje novo prepričanje ostalim poslancem. V soboto pa je vstal pred sejo poslanec Kossuth ter izjavil, da je stranka sklenila, kreniti na normalni tir. Sicer ne misli s tem že odložiti orožja, temveč se bo neodvisna stranka tudi v bodoče bojevala proti vsaki vladi, ki stoji na temelju nagodbe iz leta 1867. „Neodvisna stranka ne bo nikdar sklenila miru, ker njen element je boj, ki bo trajal tako dolgo, dokler ne bo izvojena neodvisnost domovine. Obstrukcija ni drugega, kot parlamentarna revolucija“. Kot glavni vzrok, da se opozicija uda, pa je navedel razlog, ker kralj neče odjenjati glede dovolitve madjarskega poveljnega jezika, a upiranje tej volji, ki jo brani tudi vladna stranka, bi pomenilo propast dežele. Nadalje je našteval vspehe neodvisne stranke ter izjavil: „Največji vspeh iste pa je, da se je morala umakniti rekrutna predloga. S tem se je celemu svetu pokazalo, da Ogrska obstoji, da lahko samostojno ukrepa, kajti Avstrijo in njeno vladno je prisilila, se umakniti. Neodvisna stranka potrebuje sedaj časa, da si nabere novih moči, da se narod ojači za prihodnji boj. Tako sredstvo je volilna reforma, s katero se bo poslanska zbornica okrepila“. Končno je izjavil, da je program njegove stranke samostojna ogrska armada.

Pravzaprav pa je premagal obstrukcijo strah pred volilci, ki bi začeli zamerjati poslancem, da obstruirajo ter se pokličejo nadomestni rezervisti v vojake, ako se ne dovolijo rekrutov!

Odlična gosta in Makedonci v Ljubljani. V Ljubljani sta se mudila makedonski nadporotnik Stojancev, ki je spremljal gospo Jenkovo v taborišče makedonskih beguncev v Cepin, ter ruski pisatelj in dopisnik „Peterb. Vedomosti“, Orlov. Odlična gosta sta na potu po vsej Evropi, da bi pridobivala prijateljev ubogim Makedoncem. Gosp. Orlovce je hotel predavati v „Mestnem domu“ v Ljubljani, ali vlada je prepovedala predavanje v zadnjem trenutku, kar je vzbudilo nepopisno ogorčenje. (Iz Ljubljane sta šla v Trst, kjer pa sta menda smela predavati.)

General Albori novi načelnik Bosne-Hercegovine. — „Armeeverordnungsblatt“ priobčuje upokojenje generala konjice barona Appela na njegovo lastno prošnjo ter imenovanje FZM. barona Alborija poveljnikom 15. voja in načelnikom deželne vlade za Bosno in Hercegovino in imenovanje FML.

Horvatzkyja poveljnikom 1. voja. Cesar je generalu konjice, baronu Appelu, izdal ročno pismo, v katerem se spominja njegovega izvrstnega službovanja v vojni in v miru ter obžaljuje njegov odstop od sedanjega mesta.

Shod slovenskih zaupnikov na Koroškem, ki se je vršil 25. pr. m., je bil jako dobro obiskan. Sprejeli so take-le resolucije in zahteve:

„Shod slovenskih zaupnikov, zbran dne 25. novembra 1903. v Celovcu, z največjo ogorčenostjo in najodločnejše protestuje zoper nečuvstvo, od zgoraj zaukazano kršenje ustavno zajamčene ravnopravnosti slovenskega jezika na c. kr. sodiščih na Koroškem; društvo obžaluje pasivnost visoke justične uprave, ki vključ opetovanim pritožbam se ni našla poguma, samostojnemu postopanju nemško-nacionalnega uradništva napraviti konec; društvo odločno zahteva, da se takoj in nemudoma glede jezikovnega vprašanja na koroških sodiščih napravi red, slovenskemu jeziku vrnejo v polni in neprikrajšani meri njegove stare pravice, in da se jezikovno vprašanje sploh tako uredi, in na vseh, tudi za slovensko prebivalstvo dežele namenjenih uradih ustvari take razmere, da bo Slovincu, ne da bi se gledalo na to, ali zna tudi drugi deželni, t. j. nemški jezik, mogoče, pravico in pomoč javnih oblastev iskati in tudi doseči v njegovem materinem, slovenskem jeziku.“

V okviru sedaj obstoječe ustave zahtevamo:

1. popolno jezikovno ravnopravnost pri vseh uradih in oblastvih, ki so po svojem delokrogu namenjena tudi za nas Slovence, in sicer ravnopravnost v tem smislu, da ima vsak Slovenec — naj že zna nemški ali pa ne — pravico zahtevati, da se z njim in pa z njegovo uradno v njegovem jeziku; raditega tudi zahtevamo, da se pri vseh teh uradih nastavi zadostno število uradnikov, ki so v besedi in pismu slovenščine popolnoma zmožni; jezikovna ravnopravnost značiti se mora na slovenskem in jezikovno mešanem ozemlju tudi v vseh javnih oblastvenih napravah, znamenjih, pečatih itd.;
2. preosnovno volilne pravice za deželni in državni zbor v smislu enake volilne pravice, t. j. da se odpravijo privilegiji veleposestva, trgovske in obrtne zbornice ter mest;
3. premembo volilnih okrajev za volitve v deželni in državni zbor v tem smislu, da se slovenski in jezikovno mešani kraji ločijo od čisto nemških in v primerno število samostojnih volilnih okrajev združijo;
4. da se ono deželno-odborniško mesto prepusti Slovincem;
5. da se za namestnika deželnega glavarja v deželnem zboru imenuje Slovinc;
6. razdelitev deželnega solskega sveta kakor tudi okrajnih solskih svetov po narodnih oddelkih;
7. pri vseh Koroške se tičečih javnih ustanovah, korporacijah itd. pravično zastopstvo tudi slovenskega prebivalstva dežele.

Dr. Gertscher — justični minister. — Zadrski „Narodni list“ prinaša iz zanesljivega vira vest, da bo v najkrajšem času imenovan dr. Gertscher, predsednik nadsodišča v Zadru, za justičnega ministra.

Kakor je znano, hoče dr. Hartl, čim popolnoma okreva, takoj nastopiti dopust, s katerega se pa ne vrne več na svoje mesto. Dokler ne dobi dr. Hartl definitivnega naslednika, bo dr. Körber vodil naučno ministerstvo. Kakor se čuje, je dr. Gertscher, ki je bil te dni na Dunaju, prevzel ponudni mu pravosodni portfelj s pogojem, da se mu za vse slučaje prihrani mesto predsednika pri nadsodišču v Zadru. Dr. Gertscher bi bil potem prvi minister, ki bi znal perfektno slovenski!

Obraznava proti Sv. Vaelavski posojilnici se nadaljuje. Kakor smo že poročali, so se najprvo zaslislali obtoženci. Kakor pater Drozd in ravatelj Kohout, so se tudi ostali obtoženci zagovarjali s tem, da niso ničesar vedeli o obupnem položaju posojilnice. Ako se jim je pa dokazalo, da jim je bil položaj znan, so skušali krivdo zvaliti drug na drugega. Sedaj se zaslisljujejo razne priče. Naval k obraznavam je velikanski; občinstvo takorekoč kar oblega razpravno dvorano. Kot prvi svedeki so bili zaslisljeni člani odbora, uradniki in uslužbenci Sv. Vaelavske posojilnice. Povedali niso ničesar novega, dali so nekoliko natančnejše podatke v zadevah, ki so že navedene v obtožnici. V sredo je bil zaslisan bivši predsednik posojilnice prošt Nikolaj Karlach. Ker je ta častivredni mož tudi v preiskavi radi krivde in goljufije, ga sodišče ni zaprile. Prošt Karlach je pripovedoval o ustanovitvi Sv. Vaelavske posojilnice leta 1872. V začetku je imela samo enega uradnika — Kohouta. Vsled vsestranskega zaupanja se je zavod vedno širil, da je bilo treba nastaviti več uradnikov. Ker so se pa v tem času le širile o posojilnici neugodne vesti po časopisih, je politična oblast odredila uradno revizijo zavoda. Dotični revizor, ki je imel to nalogo, pa je izjavil, da so vsi računi v najlepšem redu in da je poslovanje zavoda naravnost uzorno. Karlach odločno taji, da bi bil vedel, da je bila posojilnica že za časa njegovega predsedovanja pasivna, dasi pater Drozd in Kohout zatrjujejo, da je „založna“ že l. 1877 imela 200.000 kron primanjkljaja. Ko se je konstatovalo, da ja Karlach moral vedeti za pasivnost zavoda, kar je razvidno iz notarskega akta, glasom katerega je revizor Soukup odklonil podpis neke bilance, ker je našel 10.000 kron primanjkljaja, se je prošt Karlach jel izgovarjati na svoj slab spomin.

Požar v Boh. Bistrici. — V „Gor.“ citamo: V noči od dne 28. na 29. novembra okrog 11. ure užgalo se je v sosednji Srednji vasi. Dasi so bile strehe nad 10 cm pokrite s snegom, širil se je ogenj bliskovito hitro; v malo minutah je bilo 19 hišnih števil s

40 poslopji v plamenu. Tamošnjemu in bistriskemu gasilnemu društvu se je zahvaliti, da se je ogenj omejil. Ker je ogenj poleg poslopji uničil tudi večinoma žito, krmo, opravo in obleko, so pogorelci res v skrajni bedi. Vsa škoda znaša nad 100.000 K. Ljudje, podpore in tolažbe potrebni, dobili so baje svoj delež takoj v nedeljo od zloglasnega in svetovnoznane konsumarja bohinskega kapelana Oblaka. Odrezal se je menda na priznici, češ: „Prorokoval sem Vam pred nedavnim časom, da Vas bode zadela težka božja roka, ker ste plesali na sv. Duha dan; in koga bolj boli, kot mene (?), da se je tako hitro moje prerokovanje izpolnilo.“ Na tak način je trafil ljudi v cerkvi med tem, ko so drugi še zunaj na vasi gasili sesedla poslopja. Ali je tako tolažil tudi Kristus? Pripoveduje se nam pa tudi, da je ljudi, ki so prihajali gasit, nagovarjal in silil, naj pustijo vas, ki bode itak žrtev ognja ter naj raje podirajo kozolce, da zabranijo ognju do izvea vasi stoječe „Zadrage“. Ali se je tudi v „Zadrugi“ plesalo, da se je Anton bal nad isto „težke roke božje“?

Lep vspeh koroških Slovencev. — Slovenci v glasovitem Velikovcu so te dni prvič poskusili svojo srečo na občinskih volitvah v III. razredu. Na tem prvem nasokoku so dobili 80 glasov proti 140 nasprotnim. Takov vspeh o prvem poskusu je nadobuden tembolj, ker so ga velikovski Slovenci dosegli proti združenim nemškim nacionalcem in socijalnim demokratom!

Gradnja železnice v blojakem kotu je že zahtevala krvavo žrtev. V baraki na Obrniah so v nedeljo zvečer dne 29. m. m. hrvatski delavci pili spirit. Pris'o je do prepira, v katerem je Rade Ribar iz Ogulina zadal 23 letnemu Tonu Sertiču iz Brinja več smrtonosnih sunkov z nožem v vrat in trebuh. Ranjeni skoro gotovo ne bo preživel, prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico. Ribarja so takoj zaprli.

Draga razšallitev. — Londonski plemič Štefan Coleridge je rekel v javni skupščini vseučiliškemu profesorju dr. Baylissu, da je operiral psa, ne da bi ga bil poprej omamil. Dr. Bayliss je tožil žaljivca, in vrhovno sodišče mu je prisodilo 48.000 kron, ki mu jih mora plačati plemič za žaljeno čast.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar

v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

tega so stale na pisalni mizi in na marmornati plošči komode prazne vinske steklenice.

Zagledavši svojega prijatelja, Porthos glasno vsklíkne veselja, in Mousqueton, ki vstane spoštljivo, mu prepusti svoj prostor ter stopi k ognjišču, da bi pogledal po ponvah, ki ste bili, kakor je bilo videti, pod njegovim posebnim nadzorstvom.

»Ah, za Boga, ali si res ti?« pravi Porthos d'Artagnanu. »Bodi mi dobrodošel in oprosti, da ti ne morem postreči sam. Toda,« pristavi in pogleda d'Artagnana z nekim nemirom, »saj ti je pač znano, kaj se mi je pripetilo?«

»Ne.«

»Ali ti ni povedal krčmar ničesar?«

»Vprašal sem ga po tebi in odšel naravnost sem.« Zdelo se je, da je prišel Porthos dihati lažje.

»In kaj se ti je pripetilo, moj ljubi Porthos?« nadaljuje d'Artagnan.

»Ko sem napadel svojega nasprotnika, ga že trikrat ranil in hotel s četrtim sunkom vsemu napraviti konec, sem se po nesreči spodtaknil ob kamen in se zgrudil na kolena.«

»Res?«

»Na mojo čast! In v srečo potepuha, to ti pravim, kajti sicer bi ga bil pustil mrtvega na bojišču.«

»In kaj se je zgodilo z njim?«

»Ah, ne vem; bilo mu je dovolj, in odšel je, ne da bi počakal, kar je imelo še priti; toda, moj ljubi d'Artagnan, kako se je godilo tebi?«

»Torej si se pri tem poškodoval, moj ljubi Porthos,« nadaljuje d'Artagnan, »in to te je priklenilo v postelj?«

»Ah, moj Bog, da, to je vse; sicer bodem pa za nekaj dnij zopet na nogah.«

»Zakaj pa se nisi dal prepeljati v Paris? Tu si se moral grozovito dolgočasiti.«

»To je bil moj namen; toda moram ti nekaj priznati, moj ljubi prijatelj.«

»Kaj?«

»Ker sem se, kakor si izprevidel sam, silno dolgočasil in sem imel v žepu še petinsedemdeset pistol, katere si mi dal ti, sem povabil v svojo sobo nekega potujočega plemiča in ga prosil, da bi igral z menoj kocko. Sprejel je predlog, in pri tem je mojih petinsedemdeset pistol odpotovalo iz mojega žepa v njegovega, ne da bi računil svojega konja, katerega je dobil še vrhu tega. In ti, moj ljubi d'Artagnan?«

»Kaj hočeš, moj ljubi Porthos, človek ne more biti povsod prvi,« pravi d'Artagnan; »saj ti je znan pregovor: »Nesreča v igri, sreča v ljubezni.« Ti imaš preveliko srečo v ljubezni, in to se maščuje pri igri. Toda kaj se ti brigaš za tako nesrečo! Saj imaš, ti srečni človek, svojo vojvodinjo, ki pač ne zamudi, pomagati ti iz zadrege.«

»Prav! Vidiš, moj ljubi d'Artagnan,« odvrne Porthos z najbolj neprisljnim obličjem na svetu, »ker sem imel v igri nesrečo, sem ji pisal, naj mi z ozirom na položaj, v katerem se nahajam, pošlje kakih petdeset pistol, katere potrebujem...«

»In?«

»In skoro gotovo je na svojih posestvih na deželi, ker mi ni niti odgovorila.«

»Res?«

»Ne. Tudi sem ji pisal še nujnejše pismo, kakor jo bilo prvo. Toda govoriva zdaj o tebi, moj vrli prijatelj. Priznati ti moram, da sem bil zaradi tebe že nekoliko v skrbeh.«

»Toda, moj ljubi Porthos,« reče d'Artagnan, »ter pokaže bolniku polne ponve in prazne steklenice,« zdi

se mi, da se vede krčmar napram tebi jako dobro.«

»Napačno, napačno,« odvrne Porthos. »Že pred tremi ali štirimi dnevi mi je predložil nesramnež svoj račun, in jaz sem vrgel skozi vrata njegov račun in njega, tako da živim tukaj kakor neke vrste zmagovalec, ravno kakor bi si bil osvojil mesto. Ker moram biti vedno pripravljen na napad, sem, kakor vidiš, tudi oborožen do zob.«

»Vendar se mi zdi,« pravi d'Artagnan smeje, »da zdaj pa zdaj napadaš ti.«

In pokaže mu s prstom steklenice in ponve.

»Jaz ne, žalibog!« pravi Porthos. »Ta bedna rana me zadržuje v postelji, toda Mousqueton hodi po deželi in skrbi za živež. Vidiš, prijatelj Mousqueton,« nadaljuje Porthos, »dobila sva prirastek, in treba nam bode več živeža.«

»Mousqueton,« pravi d'Artagnan, »izkazati mi moraš neko uslugo.«

»Kakšno, gospod?«

»Da daš Planchetu svoj recept: moglo bi se zgoditi, da bi oblegal mene na enak način, in ne bilo, bi mi neljubo, če bi mi on preskrbel vse prednosti, katere si ti naklonil svojemu gospodu.«

»Ah, moj Bog,« pravi Mousqueton s ponižnim obrazom, »nič ni lažje nego to, gospod. Treba je samo, da je človek uren, to je vse. Jaz sem zrastel na deželi, in moj oče je bil v svojih lenih trenutkih kos divjega lovca.«

»In kaj je delal sicer?«

»Gospod, izvrševal je rokodelstvo, ki mu je, kakor sem spoznal, donalo precej dobička.«

»Kakšno?«

(Dalje pride.)

Anton Pečenko

Vrta ulica 8 - GORICA - Via Giardin 8

priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,
briskih, dal-
matinskih in
istarskih
vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogorske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi ukošes.

Cene zmerno. Pestrožna polena.

Kerševani & Čuk

v Gorici

v ulici Riva Castello šte. 4 (konc Raštolja).

Priporočata slavn. občinstvu iz mesta in z dežele

svojo mehanično delavnico, zalogo šivalnih strojev in dvokoles iz tovarne „Puch“ ter druga sistemov.

Sprejemava vsako popravilo in rekonstrukcijo šivalnih strojev, dvokoles, pušk in samokresov.

Vsako popravilo, šivalni stroj ali dvokoles jamčiva.

Z ozirom na najino dolgoletnokušnjo, zagotavlja, da so izdelki najine zaloge najboljše vrste in trpežni, ter izvršuje vsako popravilo bodisi šivalnih strojev ali dvokoles točno in dovršeno.

Posojujeva tudi dvokolesa.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Veliki požar!

zamore se lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi

brizgalnicami

nove sestave, koje od desne in leve strani vodo vlečejo in mečejo. V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnice nepotrebno!

R. A. Smekal

Zagreb,

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sekalk in gospodarskih strojev.

1129 odlikovanj

Jakob Šuligoj,

urar

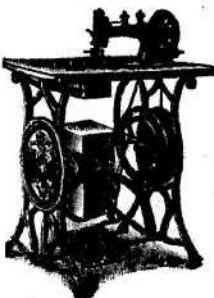
v Gorici,

kr. železnice Gospodarska ulica št. 25.

Priporočam svojo zalogo iznoverstnih švicarskih ur osebno jako imenitne in obre pariske žepne ure z namko Zénith za gospode. a službo se jako natančne r se dajo vravnati do sekunde; poročstvo dajam 5 let.

V zalogi imam tudi raznovrstne šivalne stroje najnovejših sistemov po zelo nizkih cenah; dajam tudi na obroke.

Hôtel „pri zlatem jelenu“

v Gorici.

Otvorjena je poleg velikega in poleg steklenega salona tudi

točarna

(Schwemme) tam, kjer je bila prej točarna in kuhinja. — Cena jedilom in vlnu je tu za 10% nižja.

Točijo se izborna domača in tuja vina.

Pivo poleg običajnega še pravo pivovarsko „prazdroj“ iz meščanskega pivovarja.

točarna

Zaščitna znamka: BIRD.

LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

priporočano kot izvrstno bel ublažujoče mazilo; za ceno 80 h. kron 1.40 in 2 kroni se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo vedno le v orig. steklenicah z našo zaščitno znamko „BIRD“ namreč, iz RICHTERJEVE lekarne in v zvezi kot originalni izdelek le tako steklenico, ki je previdena s to zaščitno znamko.

Richterjeva lekarna „pri zlatem jelenu“ v PRAGI, Elisabethgasse št. 5.

Dobi se v lekarni „Pri Zlatkari“ Robert Kallner, Tolmin.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček

v Gorici

priporoča sledeče zvezke

TALIJE:

- I. zvezek: Pri puščavniku. Veseloigra v enem dejanju. — (4 moške, 3 ženske osebe.)
 - II. : Bratranec. Burka v enem dejanju. — (2 moški, 3 ženske osebe.)
 - III. : Starinarica. Veseloigra v enem dejanju. — (3 moške, 4 ženske osebe.)
 - IV. : Medved snubač. Veseloigra v enem dejanju. — (3 moške, 1 ženska oseba.)
 - V. : Doktor Hribar. Veseloigra v enem dejanju. — (5 moških, 3 ženske osebe.)
 - VI. : Dobrodošli! Kdaj pojedete domu? Veseloigra v enem dejanju. — (2 moški, 2 ženski osebi.)
 - VII. : Putifarka. Burka v enem dejanju. — (3 moške, 2 ženski osebi.)
 - VIII. : Čitalnica pri branjevi. Burka v enem dejanju. — (2 moški, 5 ženskih oseb.)
 - IX. zvezek: Idealna tačča. Veseloigra v enem dejanju. — (1 moška, 3 ženske osebe.)
 - X. : Eno uro doktor. Burka v enem dejanju. — (6 moških, 3 ženske osebe.)
 - XI. : Dve tačči. Veseloigra v enem dejanju. — (4 moške, 3 ženske osebe.)
 - XII. : Močilna. Veseloigra v enem dejanju. — (3 moške, 3 ženske osebe.)
- Vsak posamezen zvezek stane 40 vin., po pošti 5 vin. več.

Božič!

Najprimernejše darilo za gospodinjstvo je slovito znani Pfaffov šivalni stroj, ki vstreza vsem zahtevam in je zelo prikladen za umetno vezenje.

Tovarniška zaloga

Saunig & Dekleva.

Umetno vezenje se poučuje v ulici Municipio št. 1.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Nadležstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po 5 %. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila: na vknjižbe po 5 1/2 %, na varščino ali zastavo 6 %, na menice 6 %, s 1/2 % uradnino. Glavni deleži koncem leta 5 1/2 %.

Stanje 31. dec. 1902. (v kronah): Članov 1853 z deleži K = 129.026. — Hranilne vloge 1.479.006 70. — Posojila 1.443.030 10 — Vrednost hiš 142.643 (v reanici so vredne več). — Rezervni zalog 68.050 90.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Eksport

Mizarska zadruga

Eksport

v Gorici — Solkanu

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

tovarna s strojevnim obratom na parno in vodno silo naznanja, da izdeluje

najrazličnejša pohištva

vseh slogov

ter sprejema v delo vsa večja stavbena dela.

Podružnica v Trstu Via di Piazza vecchia 1. Zastopstvo v Splitu ter Orizantu.

Cene zmerno, delo lično in solidno.

Naznanilo.

D. Zalaznik Kanfarnar, preskrbuje že več let vinskim trgovcem in gostilničarjem nakup vina in pošilja tudi malim odjemalcem naravna istrijska vina po nizki ceni.

Stvarna pojasnila brezplačno. Narodna gostilna z prenočiščem v lastni hiši nasproti postaji.

Prodaja se v Ajdovščini

blizu železniške postaje hiša z mlinom in z vsemi pripadajočimi gospodarskimi poslopji in zemljišči. — Natančneje se izve pri lastnikih Ferdinandu Makovec v Ajdovščini in Rozini Trojer v Gorici, Kapucinska ulica št. 2

Posestvo na prodaj,

prav v lepem kraju v Rožni dolini na Koroškem, blizu nove državne železnice. Posestvo obstoji iz njiv, travnikov in gozda; v hiši je stara gostilna, trgovina ter prodaja tobaka, pripravljeno tudi za drugo kupčije. — Proda se tudi sama hiša z obrtom. — Cena posestvu je 10.600 kron, polovico je plačati takoj, drugo po dogovoru. — Naslov pové iz prijaznosti upravnitvo Soče.

Zahtevajte

moč ilustrirani cenik z več kakor 500 podobami od ur, zlatih, srebrnih in tiskalnih predmetov, katerega pošilja zastoj in poštnine preste

Hanns Konrad,

tvornica ur in eksportna hiša Most št. 249. — (Češko).

Važno

za vsakega!

Razprodaja!

Po zelo nizki ceni gl. 3.05 se dobi krasno garnituro s sledečimi

štirinajstimi

dragocenimi nakitnimi predmeti:

1 Anker rem. žepna

ura iz nikla, znamka „System Roskopf Patent“ s 36 urnim tokom in s kazalom za sekunde, s krasno graviranim pokrovom, točno idoča s 3 letnim jamstvom. — 1 ukusna iz goldina ali nikla oklepna verižica s privezkom. Parizki sestav. — 1 igla za ovratnico iz goldina z imit. briljanti. — 1 par pozlačenih gumbov za zapetnice. — Znak „Garantie“. — 1 goldin garnitura gumbov za srajce in ovratnike, sestojča iz 5 komadov. — 2 goldin-prstana z ukusnim kamnom. — 1 žepno ogledalce v šatolji.

Teh 14 vrednostnih in krasnih predmetov skupaj anker. rem. uro samo za gl. 3.05 po povzetju ali naprej poslanim znaskom pošilja trdka

Bratje Hurviz

Izvozna hiša KRAKOV Stradom 17 (Avstr.)

Kar ne ugaja, se sprejme nazaj tekem 8 dni ter se vrne darar; vsaka izguba je za kupca izključena. — Bogato ilustriran cenik s slikami dragocenih predmetov pošilja se zastoj in franko. Iščajo se preprodajalci in agentje.

V Ameriko potujoči

naj se blagovolijo obrniti na

Agenturo Zwilchenbert

v Buchsu ali Baslu (Švica)

Generalno zastopstvo francoske prekmorske brzoparobrodne družbe

Havre - New York.

Na vsako vprašanje dajo se kretom pošte in brezplačno odgovor in pojasnila.

Vsakdanji kruh

so postale

= Ilirske testenine =

vsled svojega izbornega okusa, obilne redilnosti ter hitre in jednostavne priprave. Za Goriško in Gradiščansko nahaja se odslej zaloga pri **g. Jos. Rovani-u** v Gorici, ulica Rabata št. 20 in 22.

Prva kranjska z vodno silo na turbino delujoča tovarna stolov Fran Švigelj

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko
priporoča sl. občinstvu, prečast. duhovščini, imeteljem in predstojnikom zavodov in šol, krmarjem in kavarnarjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd.
natančno in trpežno izdelane
stole, fotelja, vrtno stole, gugalnike, naslonjače itd. itd.
Blago je izdelano iz trdega, izbranega lesa, poljubno likano ali v naravni barvi imitirano.
Največja izbira stolov, naslonjačev in gugalnikov iz trstovine.
Na željo pošlje trdka najnovejše obširne cenike z nad 80 slikami, iz katerih je razvidna oblika blaga in cene, zastoj in franko.
Naročevalcem na debelo se dovoli znaten popust.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

Hranilne vloge obrestuje po 4½%, — večje stalne, naložene najmanj na jedno leto, po 5%. — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.
Posejila daje na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti vključbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje
Zadružniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. avgusta 1903:

Delež: a) podpisani K 1,210,300
b) vplačani 405,188—
Dana posejila 1,631,164—
Vloge 1,203,438—

!!! Pozor !!!

Vsem, kateri bolehalo na želodcu in težke prebavi,
daje **gotovo pomoč** in povrača zrušeno zdravje

jedino pristna

Germanova zdravilna življenjska esenca,

katera je nenadkrljivo sredstvo in deluje z največjim uspehom pri vseh žel. dčnih boleznih, kakor: slaba prebava, pomanjkanje teka, želodčna otekline, naplavanje, podrigovanje, zgaga, zlatenica, omotica, glavobol, krč itd. **Germanova zdravilna življenjska esenca** pomaga proti jeternim in sleznim boleznim, proti hemoroidam, čisti po-kvarjeno kri in izločuje vse nečiste sokove iz krvi.

Germanova zdravilna življenjska esenca odganja zastale vetrove in no-znosne gliste, a ožilje, kateri povzroča izgubljeni tok in voljo do jedi, donša mnogo za okrepitje telesa!

Germanova zdravilna življenjska esenca pomaga je že več ljudem, kateri so jako veliko potrošili za razna zdravila brez uspeha, kateri se pomo i niti več nadajali niso.

Germanova zdravilna življenjska esenca pripravlja se iz blagodelujočih, povse n. peškoljivih rastlinskih sokov, je jako prijetnega okusa, tako da ga lahko uživajo tudi občutljive osebe, žene in otroci, kateri drugih zdravil jemati ne morejo.

Cena steklenici 1 K 40 v n., s pošto se ne pošilja menj nego 2 steklenici, za vozni list in odpravo 40 vln. več, in to samo po povzetju ali v naprej doposlancem zmesku.

Glavna zaloga kamor naj se vse naročbe naslovljajo

Lekarna „pri črnem orlu“ K. German
v Belovaru, Hrvaško.

Znamenje pristnosti ima vsak zavitek ti-kano ime trdke **Ljeka na „k črnem orlu“ K. Germana** u Belovaru. Zato išči izključno pravo **Germanovo zdravilno življenjsko esenco**, in ako se ti ponuja druga, navad o bolja ali ravno tak o dobra, ne vzemi jo, ako jo tam ne dobiš — naroči po pošti.

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mlinca v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, gorušice (Senf), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po mernih cenah

Naznanjam, da imam odslej v prodaj dober janski špirit za zgati ter lahko postrežem svojir. cenj. odjemalcem s prav zmernimi cenami.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

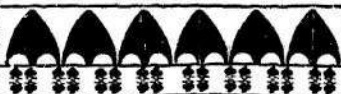
trgovca v Semeniški ulici št. 1

v lastni hiši kjer je „Trgovska obrtna zadruga“

Gorica • Gorica Hôtel

„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti nadškofijski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in ptuja vina. Izvirno pilzensko „prazdroj“-pivo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi
Rezervni fond: 25,000,000 K. Izplačane odškodnine in kapitalje: 75,000,000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseskozi slovaško-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši
Gospodskih ulicah števil. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in nakulatneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in obnove namene.

Dobi se povsod!

Schichtovo hranilno jedernato milo

z varstveno znamko

garantirano in prosto vseh škodljivih primes, izdatno in izvanredno milo za pranje.

Fri nakupu naj se pazi na ime „Schicht“ in na gornjo varstveno znamko.

Zastop na debelo: **Humbert Bozzini -- Gorica.**